

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA 2021 R. – STRESZCZENIE

<https://eiopa.europa.eu/>

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Cover photo: © AdobeStock; pages 6 and 7: © EIOPA; all other pictures: © AdobeStock

PDF ISBN 978-92-9473-484-6 doi:10.2854/156391 EI-07-22-779-PL-N

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022

© EIOPA, 2022

Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

PETRA HIELKEMA

PRZEDMOWA PRZEWODNICZĄCEJ

Z wielką przyjemnością przedstawiam niniejsze sprawozdanie z działalności EIOPA w 2021 r.

W 2021 r. główną rolę po raz kolejny odegrała pandemia: na szczęście pojawiły się szczepienia, lecz niestety – także nowe warianty wirusa. Biorąc pod uwagę, że sektory ubezpieczeń i pracowniczych programów emerytalnych stosunkowo dobrze poradziły sobie z pandemią, w 2021 r. skupiono się zarówno na wspieraniu odbudowy, jak i na monitorowaniu utrzymujących się skutków kryzysu, zwłaszcza inflacji.

Jednym z priorytetów EIOPA jest ochrona konsumentów. W tym obszarze EIOPA zareagował na obawy związane z niektórymi ubezpieczeniowymi produktami kapitałowymi, wprowadzając zasady określania stosunku wartości do ceny. Dla wielu oszczędzających ubezpieczeniowe produkty kapitałowe mogą mieć istotne znaczenie, a wspomniane zasady pomogą zapewnić, aby produkty były opracowywane, wprowadzane do obrotu i sprzedawane z uwzględnieniem potrzeb konsumentów oraz aby konsumenci mieli dostęp do odpowiednich porad i informacji i dzięki temu mogli podejmować świadome decyzji przy zakupie produktów.

EIOPA korzystał ze swoich narzędzi, aby z organami krajowymi koordynować działania w obszarach, w których stwierdzono wyraźne niedociągnięcia w prowadzeniu działalności transgranicznej. Stało się jasne, że aby ograniczyć szkody dla konsumentów, konieczny może być przegląd uprawnień powierzonych EIOPA w tym obszarze.

Jeśli chodzi o emerytury, EIOPA z zadowoleniem przyjął wejście w życie rozporządzenia w sprawie ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE), a przez przekazanie Komisji Europejskiej dwóch opinii w dziedzinie emerytur – dotyczących ze-

stawów wskaźników oraz systemów śledzenia uprawnień emerytalnych – poczyniono kolejne kroki w celu likwidacji luki emerytalnej.

Dwoma dominującymi obszarami prac nadal były zrównoważone finansowanie i cyfryzacja, nie tylko dla EIOPA, ale także dla organów krajowych oraz sektorów ubezpieczeń i pracowniczych programów emerytalnych. W tych obszarach EIOPA nadal koncentrował się na wspieraniu sektorów i organów nadzoru w zarządzaniu przechodzeniem na gospodarkę ekologiczną i cyfrową.

Adekwatna regulacja jest podstawą skutecznego nadzoru. W tym względzie EIOPA zasadniczo z zadowoleniem przyjął wnioski Komisji Europejskiej dotyczące przeglądu dyrektywy Wyłagalność II i nadal wspiera proces przeglądu.

W dalszej perspektywie utrzymuje się niepewność, zwłaszcza w wyniku niczym niesprokowanej i nieuzasadnionej agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy. EIOPA wraz ze wszystkimi europejskimi instytucjami solidarnie wspiera naród Ukrainy. Chociaż bezpośredni wpływ inwazji na sektory ubezpieczeń i pracowniczych programów emerytalnych jest niewielki, EIOPA będzie nadal ściśle monitorować otoczenie pod kątem skutków dla stabilności sektora ubezpieczeń i emerytur w Europie. EIOPA zwróci także szczególną uwagę na skutki szybkich wzrostów kosztów utrzymania.

Żeby realizować swój ambitny mandat, EIOPA musi dysponować wykwalifikowanym i dynamicznym personelem. Z chęcią wniosę swój wkład w tworzenie zróżnicowanej i inkluzywnej organizacji, która umożliwi wszystkim pracownikom osiągnięcie swojego pełnego potencjału. W ten sposób jako organizacja będziemy w stanie dalej wspierać branżę w dostosowywaniu się do przyszłych wyzwań.

Gdy obejmowałam stanowisko przewodniczącej we wrześniu 2021 r., przywitał mnie zaangażowany, kompetentny i entuzjastyczny personel, dzięki któremu było mi dużo łatwiej rozpocząć pełnienie obowiązków. Bardzo sobie cenię także wsparcie ze strony współpracowników z zarządu i z naszych siostrzanych europejskich urzędów nadzoru oraz liczę na owocną współpracę i wspólne sukcesy w przyszłości.

Specjalne podziękowania kieruję do Gabriela Bernardino, którego mandat przewodniczącego zakończył się 28 lutego 2021 r. Podczas pełnienia tej funkcji sprawił, że EIOPA znalazł się w centrum nadzoru nad ubezpieczeniami i emeryturami w Europie, i liczę, że będę mogła kontynuować ten dorobek, korzystając z jego dotychczasowych osiągnięć. Szczególne podziękowania przekazuję także Peterowi Braumüllerowi za godne podziwu sprawowanie funkcji wiceprzewodniczącego i kierowanie organizacją po odejściu Gabriela Bernardino.

Ubezpieczenia i pracownicze programy emerytalne nadal odgrywają kluczową rolę w życiu wszystkich obywateli w Europie. EIOPA z kolei wniesie swój wkład we wspieranie rozwoju sektorów, które pomagają obywatelom i społeczeństwu.

FAUSTO PARENTE

PRZEDMOWA DYREKTORA WYKONAWCZEGO

Rok 2021 był ponownie naznaczony niepewnością. Na początku roku pracowaliśmy zdalnie, pandemia w dalszym ciągu odciskała się na naszych celach strategicznych oraz nadal skupialiśmy się na jej wpływie na sektory ubezpieczeń i emerytur w celu ochrony stabilności i wsparcia naprawy gospodarczej.

EIOPA zdołał zrealizować swój program prac na ten rok, przekraczając przyjęte cele dla większości kluczowych wskaźników skuteczności działania.

Kontynuowaliśmy naszą strategię na rzecz wzrostu wydajności, opartą na czterech elementach:

- › planowanie i hierarchizacja zasobów;
- › strategia w zakresie danych i technologii informacyjnych oraz rozwiązania cyfrowe;
- › przegląd procesu działalności, optymalizacja usług i wykorzystanie wspólnych usług; oraz zintegrowane zarządzania talentami.

EIOPA rozwinął się jako organizacja i przyjął nowe kadry, wskutek czego całkowita liczba pracowników (z uwzględnieniem oddelegowanych ekspertów krajowych) wzrosła do 193 na koniec 2021 r., co oznacza wzrost ze 185 na koniec poprzedniego roku. Ponadto dalej wzrósł odsetek personelu zajmującego się podstawową działalnością.

W ciągu całego roku Urząd skutecznie i odpowiedzialnie korzystał z zasobów. Budżet operacyjny w 2019 r. wynosił 32,9 mln EUR i w trakcie roku wykonano 99,44% budżetu w środkach na zobowiązania i 81,18% w środkach na płatności.

EIOPA dąży do poprawy swojej efektywności środowiskowej i zmniejszenia wpływu swojej działalności na środowisko. W 2021 r. pracowaliśmy nad wdrożeniem unijnego systemu ek zarządzania i audytu (EMAS). Niniejszy raport zawiera deklarację dotyczącą zarządzania środowiskowego.

Ponieważ pandemia COVID19 w dalszym ciągu się rozprzestrzeniała, pracownicy ponownie przez dużą część roku pracowali zdalnie. Było to możliwe dzięki udostępnionym im rozwiązaniom informatycznym. Mimo to nadal przystosowywaliśmy naszą przestrzeń pracy do otoczenia pracy hybrydowej i dalej inwestowaliśmy w technologie umożliwiające bezproblemową pracę w miarę zapraszania pracowników – początkowo na zasadzie dobrowolności – do powrotu do biura. Zdrowie i bezpieczeństwo personelu to priorytet: utrzymanie dystansu fizycznego obowiązywało nadal przez znaczną część roku 2022.

Chociaż praca z domu była odzwierciedleniem utrzymującego się wpływu pandemii, świadczyła także o ogólnym upowszechnieniu się pracy hybrydowej. Wraz z ustępowaniem ryzyka pandemii personel wracał do biura na określoną liczbę godzin w tygodniu. Jednocześnie wiemy, że aby pozostać atrakcyjnym pracodawcą i utrzymać wykwalifikowany personel niezbędny do realizacji naszych celów, będziemy musieli zwrócić szczególną uwagę na warunki pracy, zwłaszcza na zasady pracy hybrydowej.

Podobnie jak w latach poprzednich, korzystaliśmy ze ścisłej współpracy z partnerami z właściwych organów krajowych oraz z owocnych relacji z członkami naszego zarządu i Rady Organów Nadzoru.

W dalszym ciągu dążyliśmy do uzyskania cennych informacji od szerokiego grona zainteresowanych stron, aby jeszcze lepiej wykonywać swoją pracę, zwłaszcza za pośrednictwem naszych grup zainteresowanych stron, a także w drodze konsultacji i wydarzeń.

Przy tej okazji chciałbym osobiście podziękować naszemu byłemu przewodniczącemu Gabrielowi Bernardino, który kierował Urzędem przez 10 lat, oraz Peterowi Braumüllerowi, który wspomagał organizację jako wiceprzewodniczący w okresie przejściowym, zanim swoją funkcję objęła Petra Hielkema.

Chciałbym także podziękować pracownikom, członkom Rady Organów Nadzoru, a także partnerom z innych europejskich urzędów nadzoru i agencji UE za ich ciężką pracę, zaangażowanie i owocną współpracę. Przez współdziałanie możemy w dalszym ciągu znacząco wpływać na ludzi, przedsiębiorstwa i gospodarkę w całej Europie.

STRESZCZENIE

Przez cały 2021 r. EIOPA nadal odgrywał kluczową rolę w nadzorowaniu sektorów ubezpieczeń i emerytur w Europie, ściśle współpracując z krajowymi organami nadzoru, instytucjami europejskimi i innymi zainteresowanymi podmiotami na rzecz realizacji celów strategicznych określonych w rocznym programie prac.

Rok 2021 pozostał pod wpływem pandemii COVID-19, co znalazło odzwierciedlenie w podstawowej działalności EIOPA i środkach organizacyjnych wprowadzonych wobec pracowników, gości i członków zarządu EIOPA. W 2021 r. EIOPA zrealizował wymagający roczny program prac, który obejmował prace odsunięte na bok w 2020 r. z powodu wpływu pandemii na działalność Urzędu.

We wrześniu 2021 r. pięcioletnią kadencję przewodniczącej EIOPA rozpoczęła Petra Hielkema.

DALSZE DZIAŁANIA DOTYCZĄCE NADZORU I REGULACJI W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Mandat EIOPA, który wynika z rozporządzenia ustanawiającego Urząd, obejmuje wiodącą rolę w propagowaniu przejrzystości, prostoty i uczciwości na rynku wewnętrznym. Do realizacji tego celu niezbędne jest stworzenie solidnych ram regulacyjnych. W tym kontekście EIOPA, wraz z innymi europejskimi urzędami nadzoru, opracował standardy techniczne, których założeniem jest:

dążenie do przeciwdziałania pseudoekologicznemu marketingowi (ang. „greenwashing”) produktów finansowych poprzez określenie – na podstawie rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych oraz rozporządzenia w sprawie systematyki – sposobu ujawniania przez podmioty finansowe informacji o wpływie ich decyzji inwestycyjnych na czynniki zrównoważonego rozwoju oraz sposobu ujawniania danych o zrównoważonym charakterze w informacjach produktowych przekazywanych inwestorom indywidualnym.

dążenie do zwiększenia atrakcyjności i przystępności dokumentów zawierających kluczowe informacje dotyczące PRIIP dla inwestorów detalicznych poprzez ukierunkowane ulepszenia w odniesieniu do kilku kluczowych kwestii regulacyjnych, które rozpoznano w związku z treścią tych dokumentów; oraz

W ciągu analizowanego roku EIOPA znacząco zintensyfikował prace w zakresie nadzoru nad działalnością gospodarczą, korzystając z uprawnień Urzędu dotyczących interwencji produktowych oraz z zestawu narzędzi nadzorczych i kontrolnych – prace te obejmują utrzymujące się tendencje konsumenckie i monitorowanie rynku, zwłaszcza nowe tendencje, a także aktywną współpracę z właściwymi organami krajowymi i podmiotami z państw trzecich oraz wizyty do tych organów i podmiotów. W 2021 r. EIOPA przeprowadził też konsultacje dotyczące ramowych zasad radzenia sobie z ryzykiem związanym ze stosunkiem wartości do ceny na europejskim rynku ubezpieczeniowych produktów kapitałowych oraz opublikował wyniki tych konsultacji.

Urząd kontynuował prace dotyczące transgranicznych spraw mogących mieć niekorzystne skutki dla konsumentów, przez ustanowienie platform współpracy transgranicznej oraz przez wykorzystanie dostępnych narzędzi koordynacji odpowiednich działań właściwych organów krajowych. W połowie 2021 r. EIOPA wydał indywidualne zalecenie, aby właściwy organ krajowy podjął działania nadzorcze wobec przedsiębiorstwa, które prowadzi działalność transgraniczną w kilku państwach członkowskich. W drugiej połowie 2021 r. EIOPA stwierdził, że nie zastosowano się do tego zalecenia. Ten przypadek (podobnie jak inne) wskazuje na rosnące znaczenie ryzyka, że działalność transgraniczna może stać się problemem dla konsumentów, jeżeli nadzór państwa macierzystego/przyjmującego nie jest skuteczny i właściwie skoordynowany. Wyraźnie pokazuje także ograniczenia narzędzi EIOPA w tym obszarze. Ponadto EIOPA otrzymał pierwszy wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w sprawie szczegółowych kwestii związanych z nadzorem nad grupą w konkretnym państwie członkowskim. To postępowanie jest nadal w toku.

KIEROWANIE KONWERCENCJI W STRONĘ NADZORU OSTROŻNOŚCIOWEGO O WYSOKIEJ JAKOŚCI

Osiągnięcie wspólnego europejskiego podejścia do nadzoru ma kluczowe znaczenie dla działalności EIOPA. W 2021 r. EIOPA opublikował kryteria niezależności organów nadzoru, co ma kluczowe znaczenie dla legalności i wiarygodności procesu nadzorczego. EIOPA opublikował kilka narzędzi dotyczących konwergencji praktyk nadzorczych w takich obszarach jak stosowanie technik ograniczania ryzyka, praktyki i oczekiwania nadzorcze w przypadku naruszenia kapitałowego wymogu wypłacalności bądź ORSA w kontekście COVID19. EIOPA nadal publikował kilka sprawozdań dotyczących różnych aspektów dyrektywy Wypłacalność II i zaproponował zmiany wymogów sprawozdawczych w dokumentach w zakresie nadzoru i informacji ujawnianych publicznie. Dodatkowo w 2021 r. Urząd opublikował sprawozdanie w sprawie propozycji EIOPA dotyczącej zastąpienia stawek IBOR, dążąc do zwiększenia solidności i wiarygodności finansowych wskaźników referencyjnych.

EIOPA nadal odgrywa kluczową rolę na arenie międzynarodowej w kontekście Międzynarodowego Stowarzyszenie Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego (IAIS) i utrzymuje regularne kontakty i dialog z najważniejszymi jurysdykcjami państw trzecich.

Jeśli chodzi o emerytury, EIOPA wydał opinie na temat zarządzania ryzykiem związanym z systemami emerytur o zdefiniowanej składce oraz na temat kosztów i opłat IORP, a także przekazał Komisji UE porady w sprawie tablic wskaźników emerytalnych i usług śledzenia uprawnień emerytalnych.

W 2021 r. EIOPA kontynuował prace dotyczące programu BI 2.o, dzięki któremu Urząd przekształcił się w cyfrową organizację skupioną na użytkownikach i kierującą się danymi, również w roli regulatora i koordynatora oraz w ramach przekazywania właściwym organom krajowym odpowiednich analiz danych i sprawozdań dotyczących danych. EIOPA w dalszym ciągu poprawiał swoje ramy wywiadu gospodarczego i analizy danych, wykorzystując przy tym rozwój nowoczesnych technologii i związane z nimi możliwości. W tym kontekście prowadzono wymianę wiedzy i doświadczeń między EIOPA a właściwymi organami krajowymi.

Ponadto wzmocniono realizację celu Urzędu polegającego na zapewnieniu wysokiego, skutecznego i spójnego poziomu nadzoru w całej Europie, a przez to zagwarantowaniu podobnego poziomu ochrony ubezpieczających i beneficjentów we wszystkich jurysdykcjach, poprzez udoskonalenie podręcznika nadzoru i organizację szkoleń dla organów nadzoru. Dodatkowo EIOPA przeprowadził wzajemną ocenę dotyczącą outsourcingu oraz następczą wzajemną ocenę dotyczącą kluczowych funkcji.

EIOPA kontynuował współpracę z krajowymi organami nadzoru w celu promowania równych warunków działania, uczestnicząc w kolegiach organów nadzoru, kontrolach na miejscu, platformach współpracy i ustaleniach dwustronnych, a także zapewniając pomoc techniczną, szkolenia i zalecenia. Jeśli chodzi o stosowanie modeli wewnętrznych, EIOPA prowadził badania porównawcze dotyczące obszarów priorytetowych w odniesieniu do modeli wewnętrznych, w tym sprawozdań publicznych.

ZWIĘKSZENIE STABILNOŚCI FINANSOWEJ SEKTORÓW UBEZPIECZEŃ I PRACOWNICZYCH PROGRAMÓW EMERYTALNYCH

EIOPA nadal pracował nad określeniem tendencji, potencjalnego ryzyka i słabości, które mogą mieć negatywny wpływ na sektory emerytur i ubezpieczeń w całej Europie. W trakcie tych prac EIOPA przez cały rok publikował statystyki dotyczące ubezpieczeń i pracowniczych programów emerytalnych, w tym co kwartał publikował tablicę wskaźników ryzyka, a co pół roku sprawozdanie dotyczące stabilności finansowej. Dodatkowo EIOPA opracował europejskie ramy oceny ryzyka systemowego (SRAF), aby Urząd i jego członkowie mogli uzyskać własną opinię o trendach, zmianach i potencjalnym ryzyku systemowym na europejskim rynku ubezpieczeń, a także pomóc w przygotowaniu wspólnych dyskusji w ramach IAIS.

W 2021 r. EIOPA przeprowadził także test warunków skrajnych dla scenariusza przedłużającego się kryzysu COVID19 w warunkach „niższych na dłużej” stóp procentowych. Pomimo poważnych gospodarczych i finansowych konsekwencji pandemii COVID19 europejski sektor ubezpieczeń przystąpił do tego testu z wysokim poziomem kapitalizacji. Dzięki temu solidnemu buforowi uczestnicy

mogli zamortyzować szok związany z niekorzystnym scenariuszem. Ustalenia wykazały także, że główne słabości sektora wynikają z szoków rynkowych oraz że sektor ubezpieczeń dysponuje narzędziami do radzenia sobie z niekorzystnymi skutkami rynkowymi i gospodarczymi. Środki w zakresie długoterminowych gwarancji również pomogły częściowo zamortyzować dotkliwe, lecz prawdopodobne szoki. Mimo to test warunków skrajnych wykazał także, że pewna część rynku wciąż jest w dużym stopniu uzależniona od środków przejściowych. Nie wykazano słabości w zakresie poziomu płynności uczestników testu.

ZAGADNIENIA PRZEKROJOWE

EIOPA kontynuował prace w dziedzinie zrównoważonego finansowania. Prace EIOPA odnosiły się do kluczowych kwestii ryzyka klimatycznego dla sektora ubezpieczeń i nadal zachęcano ubezpieczycieli do wnoszenia wkładu w łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej. EIOPA nadal zwracał dużą uwagę na lukę ubezpieczeniową, tj. różnicę między wartością przedmiotu ubezpieczenia a potencjalnymi stratami ekonomicznymi. EIOPA zaproponował działania metodyczne w odpowiedzi na konieczność sformalizowania podejścia do regularnej reewaluacji i rekalkulacji parametrów modułu ryzyka katastrof naturalnych w standardowej formule wynikającej z dyrektywy Wypłacalność II. W raporcie EIOPA dotyczącym stabilności finansowej (Financial Stability Report) eksperci EIOPA i EBC opublikowali specjalny artykuł na temat zmiany klimatu, katastrof i makroekonomicznych korzyści z ubezpieczeń. Dodatkowo EIOPA opublikował dokument poświęcony środkom zwiększającym możliwości ubezpieczenia od ryzyka przerwy w działalności w kontekście pandemii oraz przekazał Komisji Europejskiej opinię techniczną w sprawie kluczowych wskaźników skuteczności działania na podstawie rozporządzenia w sprawie systematyki. Ogólnie EIOPA popierał realizację

działań Komisji Europejskiej na rzecz zrównoważonego finansowania.

EIOPA nadal uważnie przygląda się coraz częstszemu użyciu danych i cyfryzacji, żeby określić sposoby skuteczniejszej ochrony konsumentów bez osłabiania innowacji. W odniesieniu do odporności cyfrowej EIOPA przyjął i wdrożył wytyczne dotyczące bezpieczeństwa technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) i zarządzania ICT oraz skupił się na przygotowaniu kwestii technicznych pod kątem wniosku ustawodawczego dotyczącego aktu w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej (DORA). EIOPA opublikował swoją strategię transformacji cyfrowej, która ma zapewnić systematyczne, wyważone i całościowe podejście do trwającej obecnie technologicznej transformacji europejskich rynków ubezpieczeń i emerytur oraz nadzoru nad nimi. Urząd wraz z innymi europejskimi urzędami nadzoru pracował nad sprawozdaniem końcowym w odpowiedzi na wniosek Komisji Europejskiej o sporządzenie opinii na temat finansów cyfrowych i powiązanych kwestii.

EIOPA kontynuował współpracę z konsultacyjną grupą ekspertów ds. etyki rozwiązań cyfrowych w sektorze ubezpieczeń oraz przewodniczył europejskiemu forum koordynatorów innowacji (EFIF).

SKUTECZNA I EFEKTYWNA REALIZACJA MANDATU

W 2021 r., w warunkach przedłużającej się pracy zdalnej z powodu koronawirusa, EIOPA nadal działał jako skuteczna i efektywna organizacja, dążąca jednocześnie do dalszej poprawy swoich procesów administracyjnych. Jeśli chodzi o różnorodność i włączenie EIOPA przyjął strategię w tym obszarze oraz szczegółowy plan działania potwierdzający wizję EIOPA jako wiarygodnego organu nadzoru, znacznie wykraczający poza zapewnienie zgodności z zasadami niedyskryminacji i równości.

JAK SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z UE

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieje kilkaset centrów informacyjnych Europe Direct. Adres najbliższego centrum można znaleźć na stronie: https://europa.eu/european-union/contact_pl.

Telefonicznie lub drogą mailową

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Można się z nim skontaktować:

- dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia),
- dzwoniąc pod standardowy numer telefonu: +32 22999696,
- drogą mailową: https://europa.eu/european-union/contact_pl.

WYSZUKIWANIE INFORMACJI O UE

Online

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa: https://europa.eu/european-union/index_pl.

Publikacje UE

Bezpłatne i odpłatne publikacje UE można pobrać lub zamówić na stronie: <https://op.europa.eu/pl/publications>. Większą liczbę egzemplarzy bezpłatnych publikacji można otrzymać, kontaktując się z serwisem Europe Direct lub z lokalnym centrum informacyjnym (zob. https://europa.eu/european-union/contact_pl).

Prawo UE i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1952 r., są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>.

Portal Otwartych Danych UE

Unijny portal otwartych danych (<http://data.europa.eu/euodp/pl>) umożliwia dostęp do zbiorów danych pochodzących z instytucji i innych organów UE. Dane można pobierać i wykorzystywać bezpłatnie, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej